

У име Оца и Сина и Светога Духа.

Данас, на овај дивни празник, прослављамо славно и свето хришћанско знамење Крст Часни. Данас, на Крстовдан, браћо и сестре, сећамо се великог и дивног дела благочестиве и побожне царице Јелене, свете царице Јелене, мајке светог цара Константина, која је вођена својом побожношћу и ревношћу за веру Христову, у Јерусалиму срушила незнабожачки храм Венерин и дала се у потрагу за часним знамењем Крста Христовога. Уз Божију помоћ, и својим трудом, света царица Јелена успела је да нађе Часни и Животворни Крст Христов који је од стране безбожних римских царева био дубоко закопан и сакривен у Јерусалиму. Тај чудесни догађај проналаска Часног и Животворног Крста, од стране царице Јелене, управо данас и прослављамо.

Приликом проналаска тог часног и животворног Крста Христовог, браћо и сестре, како читамо у Прологу, пронађена су и она два друга крста на којима су били разапети разбојници са леве и десне стране Христове. У немогућности да препознају својим очима и људским видом који је од та три крста заиста Христов Крст, Господ је устројио чудесно знамење које се такође на данашњи дан, приликом проналаска часног Крста, догодило. Наиме, у моменту проналаска ова три крста поред те скупине народа на челу са патријархом и царицом Јеленом, пролазила је поворка у којој је ношен покојник на укуп. По надахнућу Божјем патријарх је тада благословио да се на ковчег покојника редом положи сва три крста. Када су прва два крста била положена ништа се није догодило. Међутим, када су трећи Крст положили на одар овог мртваца он је силом Божијом васкрсао. То преславно чудо васкрсења овог покојника потврдило је да је то заиста Часни и Животворни Крст Христов. Скупа са проналаском тог часног и животворног дрвета ми славимо и ово чудо које се одмах након проналаска догодило, чудо васкрсења овог покојника.

Господ је управо на тај начин устројио сам проналазак часног Крста, браћо и сестре, да би свима нама појаснио и открио саму тајну Крста. Крст нам открива заправо тајну васкрсења Христовог, јер Христос је до свог васкрсења ишао преко Голготе и своје крсне смрти. У православном богослужбеном богословљу ми тај део домостроја Христовог спасења, његов подвиг страдања зарад искупљења рода људскога, називамо крсто-васкрсним подвигом. Јер тајна крста је заправо тајна васкрсења. Крст, на коме је Господ учинио спасење рода људскога, на коме је принео себе за искупљење читавог рода људског, тим подвигом Богочовековим, освештан је заваек.

Крст је некада у историји рода људског био симбол највећег понижења браћо и сестре, јер на крст су били разапињани највећи разбојници. То је била најстрашнија казна за највеће безаконике, разбојнике у тадашњем римском царству. Господ је управо тај знак понижења изабрао да кроз тај знак прослави себе и самим тим прослави и тај знак, да тим знаком спасе род људски, да знак буде управо симбол нашег спасења и симбол Христовог васкрсења. Тиме је Господ показао да је нас, род људски, који је живео у понижењу греховног пада, хтео из тог пада да избави. Да нас из пропасти греха узведе у славу свог васкрсења и живота вечног који сви чекамо и зарад којег се трудимо.

Крст Христов је, како богомудри свети владика Николај пише у својим богонадахнутим песмама, знамење, сила и спасење. Христос је разапет на Крсту и његовим распећем и крсто-васкрсном смрћу, Он је спасао читав род људски и тиме је овом крсном знамењу дао ту васкрсавајућу Богочовечанску силу. И то је та сила коју свети владика Николај опева у својим песмама које смо данас певали. Крст је опет знамење управо тог васкрсења Христовог, његове свеопште и дивне победе над грехом и над смрћу. Крст је знамење победе и на крају крст је спасење, јер та победа над смрћу и грехом, донела је роду људском спасење, зато свети владика Николај и пише

и опева у својим песмама да је Крст сила, да је Крст знамење и да је Крст спасење.

Дужни смо, браћо и сестре, као крштени хришћани, да Крст Христов увек буде знамење нас самих и нашега живота. Свети Оци тумачећи тајну Крста, који је састављен из две пречаге, казују да је тајна крста двојака. По заповести апостола Павла, ми хришћани дужни смо да се разапнемо овоме свету и да се свет разапне нама, зато је та двојака тајна Крста у следећем: прво у подвигу нашег одвајања од греховне привезаности за овај свет, а друго, у унутрашњем подвигу одвајања нас самих и избацивања тог духа светског и греховног из наших душа. Тако је крст симбол заправо двојаког делања. Делања практичног, дакле праксе, у побожном животу, и делања духовног, унутрашњег, созерцатељног.

У чему се, браћо и сестре, састоји то ношење крста Христовог свих нас? Свако од нас се труди да задобије спасење и живот вечни у Цркви Христовој, у Вери Православној. А Христос нам је својим примером показао да се до васкрсења и живота вечног стиже преко Голготе и преко Крста. Зато смо дужни да онај Крст који је Христос свакоме од нас доделио у овоме животу, смирено и трпељиво носимо. А који је то Крст браћо и сестре? То је Крст свих оних невоља и мука које се по допуштењу Божјем у нашем животу догађају. Ми смо као хришћани дужни да све те невоље и искушења које на путу нашег угађања Богу сусрећемо у овом животу, трпељиво и смирено носимо. Уколико поступамо друкчије, уколико ропћемо, уколико се непрестано жалимо на те муке и невоље, на искушења животна, ми заправо покушавамо са себе да збацимо тај Крст који нам Христос даје. Тиме себе доводимо у опасност, браћо и сестре, да свргнемо са себе то часно и спасоносно знамење Крста, да га одбацимо од себе а тиме одбацујемо и једини могући пут ка спасењу, ка васкрсењу, ка животу вечноме. Зато је један угодник Божији, један од бројних оптинских стараца, свети Јосиф Оптински, изрекао једну кратку и сажету поуку коју је свим хришћанима говорио: „Трпи све што те у

животу снађе и спашћеш се“. То је, у практичном смислу, браћо и сестре, поука која нас најбоље учи како треба носити Христов Крст, како треба Крст свој, који нам Христос додељује у животу, носити и на који начин треба не само у данашњи дан него целог живота прослављати Крст Христов.

Нека би Господ Бог силом часног знамења Крста све нас укрепио да смирено и постојано, са трпљењем и вером у Христа носимо свако од нас онај Крст који нам је Господ у овоме животу доделио. Да не ропћемо, да не одбацујемо тај Крст који нам је Господ доделио, већ да га смирено и трпељиво носимо, јер то је једини, истински могући и исправни пут спасења. Видимо, браћо и сестре, да без крста нема васкрсења, то значи да без Крста нема спасења, зато смо и у овим тешким временима за Цркву и Веру Православну дужни да трпимо све муке, невоље и прогоне које нас сустижу по дубоком промислу и промишљању Божјем, по вољи Божијој, и да на тај начин останемо верни светом и часном знамењу Крста Христовог, самим тим верни Христу до краја свог земаљског живота, и да тим путем, крстоносним путем, достигнемо и Царство Небеско и тамо слаavimo Оца и Сина и Светога Духа сада и увек и у векове векова. Амин.